

Indstilling fra den store Lønningskommission, maa man dog indrømme, at Tjenestemændene ikke nær er blevet staaende ved den Lønning, som Lønningskommissionen enstemmigt indstillede med Tilslutning fra alle Sider, ogsaa fra Tjenestemændenes egne Organisationer, men at den er gaaet endda ikke saa lidt op ad i det Aar, der er forløbet. Hvis man vil sammenligne de Lønninger, der nu udbetales, med dem, som Lønningskommissionen for ikke 1½ Aar siden enstemmigt foreslog, viser det sig, at der paa omtrent alle Lønninger er en Opgang, et Tillæg, af mellem 900 og 1 000 Kr., som altsaa Lønningerne for Tjenestemændene er forhøjet med i det Tidsrum — godt og vel et Aar —, der er forløbet, siden Forslaget blev forelagt her i Tinget. Naar der er blevet sagt, at Tjenestemændene ikke har faaet Erstatning for den Prisstigning, der har været i de senere Aar, kan jeg derfor ikke indrømme, at det er rigtigt. De Lønninger, som blev vedtaget ved den store Lønningslov, var baserede paa det Niveau, vi levede paa her i Landet i 1916; Meningen var at bringe Lønningerne op til en Standard, der svarede til Forholdene her i Landet i 1916. Det er ogsaa i Forhold til Prisniveauet paa den Tid, man beregner f. Eks. Dyrtidstillæg, idet det udtrykkelig er bestemt i Løven, at saa snart vi kommer ned til det Prisniveau, vi stod paa i 1916, skal Dyrtidstillæg helt forsvinde. Den Prisstigning, man i Almindelighed regner med, og som giver sig Udtryk i de statistiske Indberetninger, sættes som Regel i Forhold til 1914, altsaa Tiden ved Krigens Begyndelse; men den Prisstigning, der fandt Sted allerede i de to første Aar af Krigsperioden indtil 1916, var inkluderet i de Lønninger, som blev vedtaget i Fjor, saa det er kun Prisstigningen fra 1916 til nu, der skal tages Hensyn til ved Dyrtidstillæg.

I øvrigt vil jeg med Hensyn til dette Punkt gøre opmærksom paa, at Prisstigningen beregnes efter de Regnskaber over Indtægternes og Udgifternes Fordeling for en Familie med en Indtægt før Krigen paa 2 000 Kr., som Statistisk Departement udarbejder. Uden at sige noget nedsettende om denne Maade at beregne Dyrtidstillæg paa vil jeg dog bemærke, at der er adskillige Skavanker og Brøst ved den, som ikke kommer Tjenestemændene til Skade, men derimod maaske snarere bliver til deres Fordel. Udgifterne beregnes nemlig efter et vist Forbrug i en Husholdning af de forskellige Varer; men det er klart for alle, at en fornuftig Husmoder ikke ser paa, hvor meget hun den Gang brugte af denne eller

hin Vare, for saa at bruge akkurat det samme. Nej, en fornuftig Husmoder tager i Betragtning, hvad de forskellige Varer koster, og er en Vare, som hun har været vant til at bruge i Husholdningen, nu pludselig blevet voldsom dyr, sørger hun for at faa en anden Vare til en billigere Pris, som i nogen Maade kan erstatte den tidligere. Og det er selvfølgelig fornuftigt at ræsonnere saaledes, at naar man kan faa de samme Næringsværdier gennem en billigere Vare, saa skal man købe den og ikke den dyrere. Derfor er de Forbrugsmængder, som er opførte i disse Opgørelser og ligger til Grund for Statistisk Departements Beregninger, ikke helt rigtige og stemmer ikke helt med Forholdene nu. Der regnes saaledes under Rubrikken Fødevarer med et ikke helt ubetydeligt Kvantum Smør, men jeg antager, de fleste af os er enige om, at Smør med de Priser, det nu er gaaet p til, ikke bliver brugt ret almindeligt i nogen Husholdning, hverken i de mere velhavende eller i dem, der har mindre Raad. Ikke alene i de fattige Hjem og i Arbejderhjemmene, men ogsaa i de mere velstaaende Hjem er Forbruget af Smør gaaet ned til et Minimum og erstattet med Margarine. Hvis man blot ved Beregningen af Dyrtidstillæg ombytter denne Post, Smør, med Margarine, vil det bringe Pristallet saa meget ned, at den ene Portion, de 54 Kr., vilde være svundet bort ved det sidste Dyrtidstillæg. En anden Post paa disse Regnskaber, om hvilke jeg vil gøre et Par Bemærkninger, er Udgiften til Brændsel. Denne Udgift spiller en meget stor Rolle. Det er en af de største Udgiftposter paa Budgettet, men ogsaa der er der lagt det samme Forbrug til Grund som tidligere; og jeg er dog ikke i Tvivl om — og det er vist ikke ret mange af de ærede Medlemmer —, at Forbruget af Brændsel i mangfoldige Hjem, baade de fattige og de mere velstaaende, er indskrænket ikke saa lidt af Hensyn til de enorme store Priser. Hvor ofte hører man ikke Folk tale om, at de nu nøjes med at opvarme maaske ikke mere end Halvdelen af de Værelser, de tidligere lod opvarme, eller lige et enkelt Opholdsrum, og at de yderligere søger at spare saa meget som muligt paa Brændsel i Køkkenet, til Madlavning o. s. v. Der er ingen Tvivl om, at det Forbrug af Brændsel, som var normalt, før den store Prisstigning indtraf, slet ikke eksisterer længere; den Udgift til Brændsel, der er opført i disse Regnskaber, svarer saaledes ikke til det virkelige Forbrug. Der er ved den sidste Opgørelse regnet med en Udgift af